

EDİTÖRE MEKTUP**İatrojenik akut demir zehirlenmesi mi yoksa bilmeyerek (veya dikkatsiz) doktorun hastasını zehirlenmesi mi?**

Sayın Editör,

Zeynep Canan Özdemir ve arkadaşlarının intravenöz demir entoksikasyonuna uğramış hastayı tedavideki başarıları dolayısıyla kutlamak isterim (Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi 2010; 53: 132-135).

Ancak herediter sferositoz tanısı konmuş ve splenektomi de yapılmış bir hastanın anemisini (hemoglobini: 8 gr/dl) MCV'si 100 fl saptandığı halde demir tedavisine başlayan meslektaşımızın uyarılması gerektiğine inanıyorum. Yerel tabip odasının böyle bir uygulamayı yapan (tıp fakültesi mezunu?) hekimi yakından takip etmesi ve diğer hastalıkları tedavisinde de izleme alınması gerektiğini düşünüyorum. Eğer o kimse tıp fakültesi mezunu ise, mezun olduğu fakültesinin de dikkatinin de çekilmesi gerektiği kanısındayım.

Hepimizin yapabileceği bir hesap veya dalgınlık (olmaması gerekir) veya uygulamadaki bir yanlışlıkla iatrojenik hastalıklara sebep olmamız (hoş görülme de) mümkündür. Fakat hemolitik anemili hastanın (nadir istisnalar dışında) demirle, hele intravenöz demirle tedavisi iatrojenik hastalık olarak değil asgari bilgisizlik veya ilgisizlikle açıklanabilir.

Hastanın ALT (29 U/L)'sinin normal bulunması ve demir toksisitesinden derin bir şekilde etkilenmemesi dikkati çekmekte ise de, herediter sferositozda ekstrasvasküler olması gereken hemoliz yanında (yanlışlıkla haploglobulin olarak) yazılmış haptoglobulininde düşük olması toksik demirin sebep olduğu intravenöz hemolizi de düşündürmektedir.

Yazarlar çok iyi niyetle "sferositoz hastası olduğu bilinmeden demir başlanması iatrojenik olarak demir yüklenmesine neden olmuştur" diye yazdıktan sonra parenteral demir kontrendikedir ibaresini de ilave etmişlerdir.

Kanımcı hasta hayatını tehdit eden, düşünülmeden uygulanan intravenöz demir tedavisi daha geniş sorgulanmalıdır.

Prof. Dr. Şinasi Özsoylu
Pediatri Emekli Profesörü

Yazarın cevabı

Sayın Editör,

Öncelikle sayın Prof. Dr. Şinasi Özsoylu hocamızın "Herediter Sferositozlu Hastada İatrojenik Akut Demir Zehirlenmesi" başlıklı makalemiz ile ilgili olarak yapmış olduğu değerlendirmeler için teşekkürlerimizi sunarız. Yapılan uygulamanın çok ciddi bir tıbbi hata olduğuna ve uygulamayı yapan hekimin uyarılması gerekliliği konusunda görüşlerine katılıyoruz. Hastanın tedavi edildiği dönemde kliniğimizde de bu uygulamayı yapan hekimin uyarılması ve hakkında Tabip Odası'na bildirimde bulunulması hususunda karar alındı. Ancak hastanın tedavisi tamamlandıktan sonra uygun şekilde doktorun bilgileri sorgulandığında, ailenin, olayın adli yöne gidebileceği endişesiyle hekimin kimlik ve iletişim bilgilerini vermektan kaçınması nedeniyle bu girişimimiz sonuçsuz kalmıştır. Bunun üzerine ilimizdeki çocuk hekimleri ve pratisyen hekimlerin geniş katılımının olduğu bir toplantıda vaka sunumu yapılarak gerekli bilgilendirme yapılmaya çalışılmıştır. Makaleyi yazmaktaki öncelikli amacımız da yapılmış tıbbi bir hatayı değerli meslektaşlarımızla paylaşarak benzer hataların tekrar edilmemesini sağlamaktır. Makalemize gösterilen ilgiden dolayı tekrar teşekkürlerimizi sunuyor, demir tedavisi verilmesi düşünülen hastaların ayrıntılı ve dikkatli şekilde değerlendirilmesi gerekliliğini bir kere daha vurgulamak istiyoruz.

Dr. Z. Canan Özdemir
Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi
Pediatri Uzmanı